

Vergaderjaar 2005–2006

29 815

Jeugdzorg 2005–2008

Nr. 73

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 mei 2006

1. Inleiding

Hierbij ontvangt u, mede namens de minister van Justitie, een voortgangsbericht over de jeugdzorg. In dit voortgangsbericht informeer ik u over de meest recente ontwikkelingen in beleid en uitvoering van de jeugdzorg, in vervolg op het voortgangsbericht van januari 2006. Daarnaast heeft uw Kamer tijdens het Algemeen overleg over de jeugdzorg van 16 maart jl. (kamerstuk 29 815/29 284, nr. 69) op een aantal onderwerpen een nadere toelichting gevraagd. Ik heb u toen toegezegd in dit voortgangsbericht specifiek op deze punten in te gaan. Dit betreft:

- Het resultaat van het overleg met de Gideonsgemeenten (zie 2.1)
- De zorg/speciale aandacht voor kinderen van gedetineerden (zie 2.2).
- Bureau jeugdzorg wijzen op mogelijke inzet van gespecialiseerde gezinsverzorging (zie 2.3)
- De inzet van consulenteams in de jeugdzorg (zie 3.1).
- De wijze waarop de bureaus jeugdzorg omgaan met persoonsgebonden budgetten (pgb's) (zie 3.2).
- De taakverdeling tussen gezinsvoogd en gezinscoach (motie Kalsbeek c.s) (zie 3.7).
- Vragen over pleegzorg (zie hoofdstuk 4),
 - over indexering van bijzondere pleegvergoedingen
 - over allochtone pleeggezinnen
 - over afname van de duur van pleegzorg
 - over kinderbijslag en pleegouders
- Het voorstel om een landelijk meldpunt voor klachten over de jeugdzorg in te stellen zal met het landelijk cliëntenforum worden besproken (zie 5.1).
- Een landelijke dekking van cliëntenraden in 2006 (zie 5.2).

2. Aansluiting gemeentelijk jeugdbeleid – jeugdzorg

2.1 Uitkomsten van het overleg met de Gideonsgemeenten

In januari 2006 heeft een aantal gemeenten (de zgn. Gideonsgemeenten) hun voorstellen gepresenteerd voor verbetering van het preventieve jeugdbeleid op lokaal niveau. In een bestuurlijk overleg met de wethouders van de Gideonsgemeenten (van maart 2006) heb ik afgesproken dat het gedachtegoed van Gideon, mede in relatie tot het sturingsadvies van de Operatie Jong, in de lokale praktijk verder uitgewerkt zal worden. De Gideonsgemeenten hebben zich daartoe bereid verklaard. Zij brengen in kaart aan welke basiscriteria gemeenten moeten voldoen om goed preventief jeugdbeleid te voeren. De Gideonsgemeenten leveren in mei 2006 een eerste overzicht van deze criteria waarmee volgens hen gemeenten «Jongproof» zijn.

2.2 Kinderen van gedetineerde ouders

In zijn brief aan de Tweede Kamer over Jeugdsancties nieuwe stijl is door de Minister van Justitie een experiment aangekondigd om gedetineerde ouders (en eventueel hun achterblijvende partner) te ondersteunen bij de opvoeding van hun kinderen (TK 2004–2005, 28 741, nr. 112). De achterliggende gedachte is dat uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat criminaliteit bij de ouders in sterke mate criminaliteit bij de kinderen voorspelt. Twee penitentiaire inrichtingen (een mannen- en een vrouweninrichting) werken momenteel, samen met relevante ketenpartners als reclassering en jeugdzorg, een plan uit voor de invulling van dit experiment. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn: systematische signalering van gezinnen met een opeenstapeling van risicofactoren, gerichte interventies voor de gedetineerde ouder, de achterblijvende ouder en de betrokken kinderen en effectiviteit van die interventies. Het streven is om het experiment medio 2006 daadwerkelijk te laten starten.

2.3 Gespecialiseerde verzorging

Gespecialiseerde verzorging wordt momenteel vooral ingezet als er sprake is van een AWBZ-indicatie. Vanuit verschillende kanten ben ik er op gewezen dat gespecialiseerde verzorging ook ingezet zou kunnen worden als er een indicatie is voor provinciaal gefinancierde jeugdzorg. In bepaalde gevallen kan het een kwalitatief goed alternatief voor andere vormen van ambulante jeugdzorg zijn. Bij de aanpak van de wachttijden heb ik de provincies en grootstedelijke regio's erop geattendeerd dat ook andere dan de reeds bekende zorgaanbieders een rol kunnen spelen, waarbij ik ook nadrukkelijk dacht aan de gespecialiseerde verzorging vanuit de thuiszorgorganisaties. Bij aanpak van wachttijden zou gespecialiseerde verzorging ook als overbruggingszorg ingezet kunnen worden. Z-org heeft geïnventariseerd dat in iedere provincie op korte termijn (binnen nu en enkele maanden) extra capaciteit gespecialiseerde verzorging beschikbaar is en dat thuiszorgorganisaties nog dit jaar in totaal ongeveer 1200 kinderen/gezinnen extra kunnen helpen. Verschillende provincies/grootstedelijke regio's (gsr's) hebben gebruik gemaakt van dit aanbod. Positieve ervaringen leiden er mogelijk toe dat provincies/gsr's in de toekomst ook zorg inkopen bij thuiszorgorganisaties.

3. Bureau jeugdzorg

3.1 Consulenteams:

Tijdens het Algemeen overleg d.d. 16 maart 2006 heeft mevrouw Örgü

een voorstel gedaan voor het instellen van consulente teams, die praktische ondersteuning zouden kunnen bieden bij het verbeteren van de werkwijze van instellingen in de jeugdzorg. Ik heb toegezegd dat ik deze suggestie zou bepreken met het IPO en de MOgroep, maar dat het veld onderling zal moeten organiseren op welke wijze de kennis en doelmatigheid van instellingen bevorderd kan worden. Op 21 april 2006 is het voorstel met het IPO en de MOgroep besproken. Afgesproken is dat eerst een inventarisatie gemaakt wordt van alle lopende initiatieven. Daarna zal worden bekeken of er aanvullende acties nodig zijn.

3.2 Professionalisering indicatiestelling jeugd – ggz

Het IPO heeft in overleg met de MOgroep, Zorgverzekeraars Nederland, GGZ Nederland, NVO/NIP, het CIZ en het ministerie van VWS een protocol indicatiestelling jeugdigen met psychiatrische problematiek opgesteld. Dit protocol is op 12 april jl. bestuurlijk vastgesteld.

Aanleiding voor het protocol is dat de bureaus jeugdzorg per 1 januari 2005 verantwoordelijk zijn geworden voor de indicatiestelling voor jeugdigen met psychiatrische problematiek. Voor de uitvoering van deze taak bleek het nodig dat eenduidig wordt vastgelegd wie waarvoor verantwoordelijk is en op grond van welke criteria beslissingen worden genomen.

Het protocol bevat daarom inhoudelijke voorschriften over de indicatiestelling voor jeugdigen met psychiatrische problematiek. De voorschriften hebben betrekking op:

- de inhoud en de onderbouwing van indicatiebesluiten door het bureau jeugdzorg
- de informatie-uitwisseling tussen het bureau jeugdzorg en aanbieders van jeugd-ggz
- de benodigde inhoudelijke expertise binnen het bureau jeugdzorg. Daarbij gaat het om welke deskundigen het bureau jeugdzorg in huis moet hebben om psychiatrische problematiek te kunnen signaleren. Daarnaast wordt aangegeven welke specifieke deskundigheid aanwezig moet zijn voor het stellen van AWBZ-indicaties, inclusief de mogelijkheden van een persoonsgebonden budget. Het protocol schrijft voor dat het bureau jeugdzorg bij afgifte van een AWBZ-indicatie met de cliënt de keuzemogelijkheid tussen zorg in natura of een persoonsgebonden budget bespreekt.

Het protocol gaat uit van de situatie per 2007; vanaf dat moment is de Zorgverzekeringswet van toepassing op een belangrijk deel van de jeugd-ggz. Tot die tijd valt alle ggz-zorg onder de AWBZ. Daarom is afgesproken dat de bureaus jeugdzorg dit jaar zoveel mogelijk en per 1 januari 2007 volledig conform het protocol gaan werken.

Ik heb in december 2005 € 1,5 miljoen aan de provincies ter beschikking gesteld voor training en ontwikkeling van medewerkers in de jeugdzorg. Het geld zal worden besteed aan medewerkers die zich bezig houden met indicatiestelling (inclusief ggz) en kindermishandeling en is bedoeld om een landelijk uniforme werkwijze te bevorderen.

3.3 Persoonsgebonden budgetten (pgb's)

Per Saldo, de vereniging van pgb-houders, signaleert knelpunten ten aanzien van de wijze waarop de bureaus jeugdzorg omgaan met pgb's. Ik verwacht dat invoering van het indicatieprotocol voor jeugdigen met psychiatrische problematiek deze knelpunten zal verhelpen.

Verder zal het IPO dit najaar een symposium organiseren over de indicatiestelling voor jeugdigen met psychiatrische problematiek voor onder andere medewerkers van bureaus jeugdzorg. Hier zal het protocol worden gepresenteerd. Ik zal het IPO voorstellen om tijdens het sympo-

sium specifiek aandacht te besteden aan het pgb, mogelijk in samenwerking met Per Saldo. De MOgroep heb ik verzocht om gebruik te maken van het aanbod van Per Saldo om bij te dragen aan deskundigheidsbevordering bij de bureaus jeugdzorg.

3.4 Stand van zaken wachtlijsten AMK's

Zoals ik u in mijn brief van 26 oktober 2005¹ en in eerdere voortgangsberichten jeugdzorg heb laten weten is vorig jaar stevig geïnvesteerd in het wegwerken van de wachtlijsten² bij de AMK's. Zo hebben de provincies veel eigen middelen ingezet en hebben de bureaus jeugdzorg veel nieuw personeel aangetrokken, ervoor gezorgd dat medewerkers intern flexibel inzetbaar zijn en is bij een aantal bureaus, onder andere met de doorbraak-methode, de werkwijze aangepast. Ter ondersteuning daarvan heb ik vorig jaar € 6 miljoen beschikbaar gesteld, is de flexforce AMK's opgericht en financier ik de kosten die verbonden zijn aan deelname aan de doorbraakmethode.

In het voortgangsbericht jeugdzorg van januari 2006 heb ik u gemeld dat er bijzondere aandacht uitgaat naar de provincie Noord-Brabant en de grootstedelijke regio's Rotterdam en Haaglanden. De ontwikkeling in het eerste kwartaal met betrekking tot deze provincie en regio's is als volgt geweest:

- In Noord-Brabant is de zeer lange wachtlijst van 393 in het eerste kwartaal van 2005 volledig weggewerkt. Door de toenemende vraag is de «nieuwe» wachtlijst echter weer opgelopen naar 71. Deze wachtlijst wordt nu aangepakt.
- De wachtlijst bij het AMK Haaglanden laat een dalende trend zien, maar het gaat nog minder snel dan verwacht. Er is contact opgenomen met Haaglanden en zij hebben aangegeven dat in juni 2006 de onderzoeken allemaal binnen de termijn in behandeling worden genomen. Daarbij heeft het AMK Haaglanden het werkproces grondig onder de loep genomen en naar aanleiding daarvan een aantal veranderingen doorgevoerd, wat resulteert in snellere doorlooptijden.
- In Rotterdam is het aantal meldingen in 2005 ten opzichte van 2004 met 46% gestegen. Toch is ook in Rotterdam sprake van een daling te weten van: 257 op 1 januari 2006 naar 168 op 1 april 2006. Om dit te bereiken is sprake geweest van een flinke extra productie. Om te bewerkstelligen dat het AMK-Rotterdam in juni 2006 volgens de norm van vijf werkdagen de onderzoeken ter hand neemt, is door de stadsregio en het bureau jeugdzorg een noodscenario in werking gezet. Op grond hiervan zijn eenmalige extra productieafspraken met het bureau jeugdzorg gemaakt binnen het reeds beschikbare budget. Het bureau jeugdzorg levert op dit moment een grote inspanning om het doel van juni 2006 te halen. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de ontwikkeling van de vraag bij het AMK Rotterdam. Over de situatie in Rotterdam heeft bestuurlijk overleg met de stadsregio plaatsgevonden. In dit overleg is afgesproken dat de stadsregio zo spoedig mogelijk een aantal zaken zou onderzoeken. Dit hebben zij inmiddels gedaan en deze resultaten zullen met de stadsregio worden besproken om te bezien welke acties er nodig zijn om te komen tot een situatie, waarbij het mogelijk is om tijdig te kunnen anticiperen op de stijgende vraag. De stadsregio heeft inmiddels besloten bij het AMK-Rotterdam ook op korte termijn de doorbraakmethode in te zetten.

Naast voornoemde provincie en regio's zie ik echter ook bij de andere provincies een schommelend beeld. Dat maakt dat ik nog niet tevreden ben over de situatie bij de AMK's. Er is over het geheel genomen nog geen duurzame en stabiele situatie, waarbij de AMK's binnen de wettelijke normen werken. Zij lijken (nog) niet in staat om in te springen op de groeiende dan wel wisselende vraag.

¹ Kamerstuk 29 815, nr. 41, brief d.d. 26 oktober 2005 inzake inspectierapport en wachtlijsten AMK.

² Het betreft het aantal onderzoeken dat langer dan vijf dagen moet wachten voordat het in behandeling genomen kan worden.

De oorzaken kunnen liggen in zaken als vraagontwikkeling, personeel, de organisatie of een combinatie hiervan. Ik heb deze zorg gedeeld met het IPO, waar ik op 16 mei jl. overleg mee heb gehad. Afgesproken is om per provincie na te gaan wat de oorzaken en wat structurele oplossingen zijn om duurzaam binnen de normen te werken en dit in een plan van aanpak vast te leggen.

Ik zal u in de zomer, in een afzonderlijke brief over de AMK's, informeren over deze nadere analyse en de genomen en/of te nemen maatregelen.

3.5 Jeugdbescherming

In een aparte brief die binnenkort separaat aan uw Kamer wordt toegezonden, zal de minister van Justitie u informeren over de voortgang van het programma Beter Beschermd

3.6 Raad voor de Kinderbescherming

Toetsende taak

In een apart deelproject van Beter Beschermd wordt de uitvoering van de toetsende taak van de Raad voor de kindbescherming gevolgd. Het gaat om de toetsing van besluiten van bureaus jeugdzorg om ondertoezichtsinstellingen niet te verlengen of uithuisplaatsingen te beëindigen. Deze taak van de Raad is bij wet vastgelegd. De minister van Justitie heeft de Tweede Kamer in 2005 laten weten dat deze taak in 2006 overal zal worden uitgevoerd, voor zover dat nog niet het geval was.

Wachlijsten Raad voor de Kinderbescherming

In 2005 zijn eenmalig extra middelen vrijgemaakt voor het reduceren van de wachtlijst bij de Raad voor de Kinderbescherming. Daarmee is de wachtlijst die op dat moment bestond weggewerkt. Tegelijkertijd echter heeft de hoge instroom van zaken een nieuwe wachtlijst doen ontstaan. Dit betekent dat de raad voor het wegwerken van de wachtlijsten in 2006 nog een forse inspanning moet leveren. Overigens passen ook de initiatieven voor het versnellen van de besluitvorming over de inzet van een kindbeschermingsmaatregel (programma beter Beschermd) binnen het werken aan het terugdringen van de wachttijden.

Archiefwetgeving

In het algemeen overleg jeugdzorg van 16 maart jl. is gevraagd naar de wenselijkheid om vanaf 1 maart «jeugdzorg»dossiers te vernietigen op grond van archiefwetgeving van de Staatssecretaris van Cultuur. De desbetreffende regelgeving ziet met name op de dossiers van de kindbescherming. Uit informatie van de Raad voor de Kinderbescherming blijkt dat de desbetreffende regelgeving weinig verandert aan de bestaande werkwijze van de Raad op basis van paragraaf 4.3. van Normen 2000. Dit betekent dat dossiers in beginsel vernietigd worden wanneer het jongste kind met wie de Raad bemoeienis had, meerderjarig is geworden. Hierop bestaat een beperkt aantal uitzonderingen waarbij dossiers in adoptiezaken vermeldenswaard zijn. Deze worden voor onbeperkte duur bewaard. Uit praktijk van de Raad blijkt dat dit ook de zaken zijn waarin het voorkomt dat meerderjarige kinderen inzage willen in hun dossiers (zgn. wortel- en spruitzoekers).

3.7 Motie Kalsbeek c.s. over taakverdeling gezinsvoogd – gezinscoach

In een motie van het lid Kalsbeek stelt zij voor gezinsvoogdij ook in een vrijwillig kader aan te bieden zodat de gezinsvoogdijwerker, indien het gezin dat wenst, de begeleiding kan voortzetten als de beschermingsmaatregel is opgeheven. Ik heb eerder mede namens de Minister van

Justitie (in ons voortgangsbericht van 26 januari 2006, TK 2005–2006, 29 815 nr. 47) gemeld dat ik positief tegenover een dergelijke ontwikkeling sta. De besluitvorming over de manier waarop deze gezinsbegeleiding in het vrijwillige kader kan worden bevorderd wil ik meenemen bij de beoordeling van eventuele aanpassingen op basis van de (tussen)evaluatie van de Wet op de Jeugdzorg.

3.8 Rapportage over voortgang aanbevelingen uit brief naar aanleiding motie Çörüz

In een brief van 25 augustus 2005 (TK 2004–2005, 29 815 nr. 37) heeft de Minister van Justitie de Tweede Kamer geïnformeerd over het onderzoek dat is uitgevoerd bij de bureaus jeugdzorg naar de aanbevelingen genoemd in het inspectie onderzoek in de zaak S. Hij heeft toen aangekondigd dat hij de partijen zal vragen om hem na een half jaar te rapporteren over de stand van zaken van de implementatie van de gedane aanbevelingen. Ik ga in dit voortgangsbericht kort in op de stand van zaken. Een aantal aanbevelingen uit het onderzoek dat door Ordina is uitgevoerd, had betrekking op thema's die inmiddels zijn opgepakt binnen het beleidsprogramma Beter Beschermd.

Daarnaast was een aantal aanbevelingen gericht aan de MOgroep. De MOgroep heeft mij per brief van 1 maart jl. gerapporteerd over de voortgang terzake.

Uit deze rapportage blijkt dat op een aantal punten nog een nadere inventarisatie plaatsvindt, hierover zal de MOgroep eind mei rapporteren. Het lijkt mij dan ook verstandig uw Kamer pas daarna te informeren over de stand van de aanbevelingen.

3.9 Jeugdreclassering

Het in het landelijk beleidskader aangekondigde Handboek Methode Jeugdreclassering is in januari 2006 afgerond. De verwachting is dat rond de zomer met de implementatie gestart zal worden op basis van een door de MOgroep opgesteld plan van aanpak. Het handboek is zoals eerder is aangekondigd aan de Erkenningcommissie voorgelegd. De Erkenningcommissie heeft het handboek niet beoordeeld aangezien zij het handboek niet beschouwt als een gedragsinterventie maar als een overkoepelende beschrijving en onderbouwing van basisregels en handreikingen voor het professioneel handelen van de jeugdreclasserder. Wel adviseert de commissie om de gedragsinterventies die door de jeugdreclassering worden ingezet in de begeleiding door haar te laten beoordelen.

De MOgroep werkt momenteel tevens aan een plan van aanpak voor de aanpassing van de methodiek van ITB-CRIEM en ITB-Harde Kern. De verwachting is dat deze methodiek na de zomer waar nodig is aangepast en kan worden voorgelegd aan de Erkenningcommissie. Met de implementatie van de aangepaste methodiek kan naar verwachting in het najaar van 2006 een aanvang worden gemaakt.

3.10 Wetsvoorstel gedragsbeïnvloeding

Het wetsvoorstel gedragsbeïnvloeding jeugdigen is ingediend bij de Tweede Kamer.¹ De vaste kamercommissie voor Justitie heeft hierover verslag uitgebracht. Een nota naar aanleiding van dit verslag gaat binnenkort terug naar de Tweede Kamer. Belangrijk onderdeel van het wetsvoorstel is de introductie van een nieuwe gedragbeïnvloedende maatregel voor jeugdigen. Deze bestaat uit speciale begeleiding of het volgen van een bepaalde behandeling, gedurende minimaal zes en maximaal twaalf maanden, met de mogelijkheid tot éénmalige verlenging met dezelfde

¹ Kamerstuk 2005–2006, 30 332, nr. 2, Tweede Kamer.

termijn. De invulling van de maatregel vindt plaats door het samenstellen van een programma, afgestemd op de jongere in kwestie. Over de voorbereiding van de implementatie van de nieuwe maatregel vindt overleg plaats met de betrokken partijen, waaronder staande en zittende magistratuur, MO-groep en IPO.

3.11 Nazorg

Nazorg is één van de twaalf thema's van de jeugdagenda van Operatie Jong. Over de voortgang van de activiteiten in het kader van het project nazorg wordt gerapporteerd in de voortgangsrapportage Operatie Jong.

3.12 Landelijk werkende instellingen voor (gezins)voogdij (LWI's)

Inmiddels is de Tweede Kamer bij brief van 6 april (kamerstuk 29 815, nr. 61) geïnformeerd over de positionering van de William Schrikker Groep in het stelsel van jeugdzorg.

Het convenant waarin de bestuurlijke afspraken zijn neergelegd over de decentralisatie van de financiering en aansturing van alle LWI's is inmiddels ter ondertekening voorgelegd aan alle betrokken partijen.

4. Pleegzorg

4.1 Ontwikkelingen

In mijn brief d.d. 23 december jl. heb ik u geschetst welke ontwikkeling zich op dit moment binnen de pleegzorg afspelen. In het Algemeen overleg met uw Kamer op 16 maart jl. heb ik u toegezegd de vragen die gesteld waren over de pleegzorg nog schriftelijk te beantwoorden. Bij dezen doe ik die toezegging gestand.

Wijziging wet op de jeugdzorg

In mijn brief d.d. 23 december jl. (kamerstuk 29 815, nr. 45) heb ik u gezegd de wet op de jeugdzorg te willen wijzigen om de positie van pleegouders te versterken. Daarnaast moet er een duidelijke taakverdeling zijn tussen pleegzorgwerker, ouders, pleegouders en eventueel (gezins-)voogdijmedewerkers.

Op dit moment spelen er meerdere trajecten binnen de jeugdzorg die om een wetswijziging vragen. Ook kan er wetswijziging gewenst zijn als gevolg van de evaluatie naar aanleiding van de motie Soutendijk. Ik wil graag deze trajecten koppelen, zodat ik een integrale wetswijziging aan uw kamer kan voorleggen. Ik zal U bij de evaluatie van de wet informeren over de verdere tijdsplanning.

Werving van pleegouders

Om te stimuleren dat mensen zich blijven aanmelden als pleegouder heb ik de MOgroep subsidie gegeven voor een landelijke wervingscampagne voor pleegouders. Deze campagne is in maart van start gegaan en de eerste resultaten zijn al zichtbaar. Er zijn 750 mensen geweest die een informatiepakket hebben aangevraagd (in dezelfde periode in 2005 werden er 106 informatiepakketten aangevraagd).¹

De werving van allochtone pleegouders krijgt aandacht in deze nieuwe wervingscampagne. Allochtone pleegouders kunnen ook goed gevonden worden met behulp van netwerkpleegzorg.

Financiële aspecten

In de pleegzorgbrief van 23 december 2005 heb ik aangegeven de basisvergoeding voor pleegzorg in het vervolg ieder jaar, voorafgaand aan het betreffende jaar te indexeren. Daartoe wordt momenteel de Regeling pleegzorg aangepast. Ik zie momenteel of bij die aanpassing een jaar-

¹ Bron: Pleegzorg Informatie (Pi), nummer 2, jaargang 5, april 2006, MO-groep.

lijkse indexering van de toeslag bij de pleegzorgvergoeding eveneens mogelijk is.

Herindicatie na 13 weken

Voor de gehele jeugdzorg geldt de regel dat een indicatie na 13 weken herijkt moet worden. Dit heeft te maken met de actualiteit van de situatie van het kind. Na 13 weken kan de situatie dusdanig veranderd zijn dat er een andere indicatiestelling nodig kan zijn. Voor de pleegzorg is deze regel aldus van overeenkomstige toepassing. Bureaus Jeugdzorg kunnen dit op een niet-bureaucratische wijze vormgeven.

4.2 Wachttijden

Het terugdringen van de wachttijden bij de pleegzorg is onderdeel van het aanvalsplan voor de gehele wachttijden. Daarnaast heeft het kabinet met ingang van 2006 € 33 miljoen extra uitgetrokken waarmee de capaciteitsproblemen in de pleegzorg als gevolg van gebrek aan budget opgelost kunnen worden. De inzet van deze middelen voltrekt zich op dit moment en ik verwacht dat daar binnenkort de effecten van zichtbaar worden.

5. Project gesloten jeugdvoorzieningen

Ik had het voornemen u, in aansluiting op de brief van 6 april jongstleden (kamerstuk 29 815/24 587, nr. 60), de «tweede voortgangsrapportage project gesloten jeugdvoorzieningen» toe te sturen met daarin het voorgenomen besluit inzake de overheveling van een aantal justitiële jeugdinstellingen naar de jeugdzorg. De minister van Justitie en ik beraden ons op de ontvangen commentaren en de ingediende moties. Ons streven is nu om de eerdergenoemde «tweede voortgangsrapportage» in juni aanstaande aan de Tweede Kamer aan te bieden.

6. Cliëntenbeleid

6.1 Cliëntenparticipatie

In het Algemeen overleg van 16 maart 2006 heb ik aangegeven de suggestie van mevrouw Kant voor een Meldpunt voor knelpunten in de jeugdzorg met het landelijk cliëntenforum jeugdzorg te zullen bespreken. Ik heb dit inmiddels gedaan. Het landelijk cliëntenforum is de mening toegedaan dat de prioriteit rond de knelpunten in de jeugdzorg momenteel ligt bij de opbouw en versterking van de cliëntenraden bij de bureaus jeugdzorg en de zorgaanbieders. De suggestie van een meldpunt acht men in die zin te vroeg. Beter is het de reguliere lijn op te bouwen waarlangs klachten en knelpunten, gekanaliseerd en structureel, aan de orde kunnen komen. Ik onderschrijf deze lijn. Met de aanwezigheid van een sterke basis voor de medezeggenschap kunnen knelpunten daadwerkelijk aan de orde worden gesteld. In het najaar zal ik de voortgang van de opbouw van cliëntenraden en de eventuele bruikbaarheid van een meldpunt verder met het landelijk cliëntenforum bespreken.

6.2 Instellen van cliëntenraden

Het landelijk cliëntenforum maakt momenteel een inventarisatie naar de aanwezigheid en het functioneren van cliëntenraden. In dat kader zal binnenkort ook een rondgang langs de provincies worden gemaakt om de redenen van de afwezigheid van cliëntenraden te achterhalen. Daarbij zal ondersteuning worden aangeboden bij het opzetten van nieuwe en bij het versterken van bestaande raden. Uitgangspunt is dat instellingen en overheden aan de wettelijk vastgelegde plicht voldoen op het punt van de

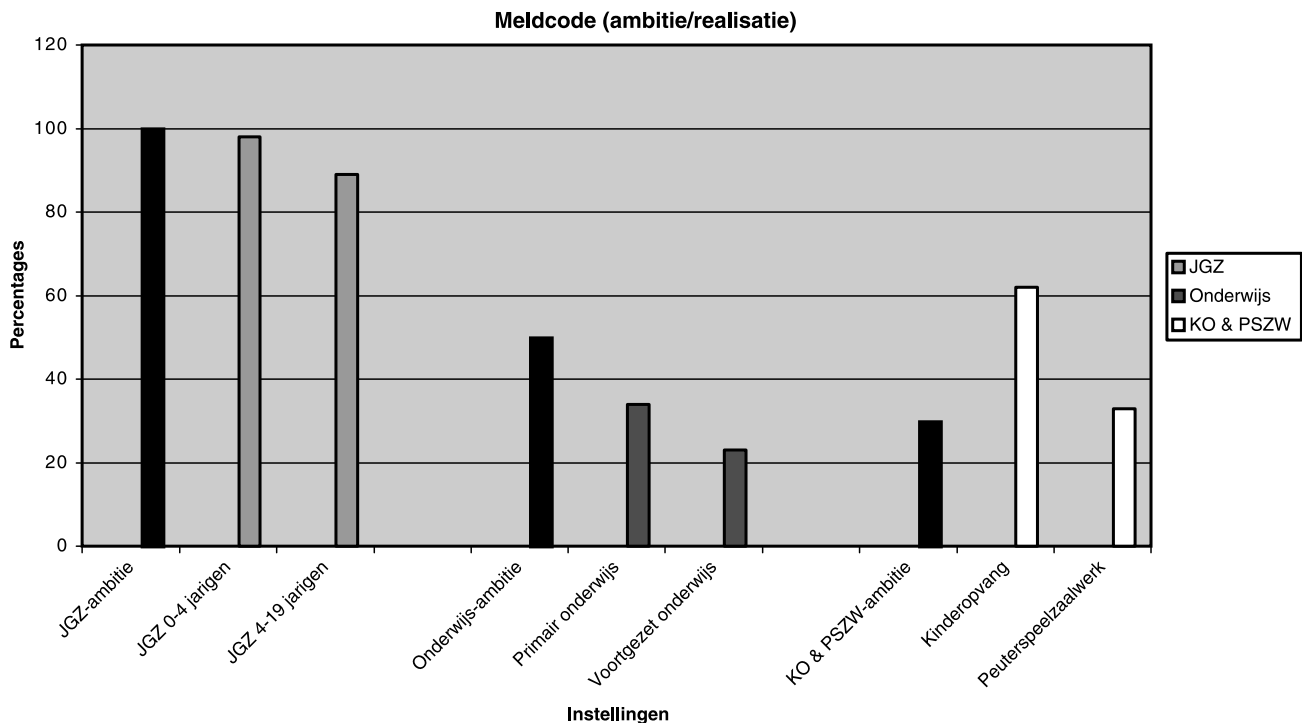
medezeggenschap van cliënten. In het stelsel van de jeugdzorg staat immers het versterken van de positie van de cliënt centraal.

7. Implementatie meldcode kindermishandeling

7.1 Stand van zaken

De afgelopen twee jaar is gewerkt aan de implementatie van de meldcode kindermishandeling in de sectoren kinderopvang, onderwijs en jeugdgezondheidszorg. Zo heeft overleg plaatsgevonden met de diverse brancheorganisaties waardoor een breed draagvlak voor het gebruik van een meldcode kindermishandeling is ontstaan. In aansluiting daarop is in vaktijdschriften, nieuwsbrieven en websites de nodige aandacht aan de meldcode en het gebruik daarvan besteed. Ook zijn verschillende workshops en lezingen gehouden.

Ter afronding van dit implementatietraject in genoemde sectoren is in januari van dit jaar een meting naar het gebruik van de meldcode verricht. Hieruit blijkt dat in de jeugdgezondheidszorg inmiddels vrijwel alle instellingen met een meldcode werken. In de kinderopvang ligt dit percentage rond de 60% en in het peuterspeelzaalwerk en het onderwijs is dit ongeveer 30%.

Ook voor de lange termijn is het perspectief voor de jeugdgezondheidszorg en de kinderopvang positief. Voor deze sectoren geldt dat is voorzien in borging van het gebruik. Zo maakt de standaard kindermishandeling (de meldcode voor de jeugdgezondheidszorg) onderdeel uit van het toetsingskader van de inspectie voor de gezondheidszorg en vormt dit onderdeel van het basistakenpakket.

In de kinderopvang is de aandacht voor kindermishandeling en een zorgvuldige en goede wijze van handelen bij een vermoeden ervan geborgd door HKZ certificering van de ondernemingen in de kinderopvang. Het onderhouden van een richtlijn hoe te handelen bij een vermoeden van kindermishandeling is onderdeel van de certificering.

In het onderwijs en het peuterspeelzaalwerk blijft de implementatie nog achter bij de gestelde ambitie.

7.2 Vervolgactiviteiten

Om het gebruik van een meldcode in het onderwijs te stimuleren worden hier een aantal specifieke vervolgvactiteiten uitgevoerd. Zo is in februari 2006 naar alle interne begeleiders en directeurs van de scholen in het primair en voortgezet onderwijs een brochure verzonden. In deze brochure wordt gewezen op het belang van het gebruik van een meldcode binnen het onderwijs en wordt gewezen op de mogelijkheden om hieraan binnen de school invulling te geven.

Ook kunnen de zorgstructuren in en om de school beter worden benut. Het gebruik van een meldcode en het bespreken van signalen van kindermishandeling dient hier op de agenda te komen. In het kader van het JONG-thema Zorgstructuren in en om de school (ZIOS) wordt dit verder uitgewerkt.

Om de ontwikkelingen in het onderwijs te kunnen volgen worden de scholen dit najaar in de monitor «aansluiting onderwijs – jeugdzorg»¹ bevraagd op het gebruik van een meldcode kindermishandeling. Naast de kwantitatieve gegevens over het gebruik van de meldcode levert de monitor naar verwachting ook een bijdrage aan het vergroten van de bewustwording van het belang van een meldcode kindermishandeling.

7.3 Wetgevingstraject

De resultaten van het implementatietraject overziend concludeer ik dat de afgelopen jaren een belangrijke slag is gemaakt. Tegelijkertijd kan de omvang van het gebruik nog beter en is het van groot belang om te borgen dat ook op de lange termijn gebruik van een meldcode wordt gemaakt.

Gelet hierop en om de reeds lopende trajecten in de jeugd-gezondheidszorg en de kinderopvang te versterken is het wetgevings-traject om het gebruik van de meldcode verplicht te stellen gestart. Op dit moment wordt in overleg met de departementen van OC&W en SZW nagegaan op welke wijze borging het best vorm kan krijgen.

In de tussentijd wordt stevig ingezet op bovenstaande activiteiten zodat de aandacht die nu in de verschillende sectoren is gewekt niet verloren gaat en het gebruik van de meldcode toeneemt.

8. Tenslotte

Ook in het eerste kwartaal van 2006 hebben de ontwikkelingen op het terrein van jeugdzorg zich in snel tempo voltrokken. Over een aantal onderwerpen bent u inmiddels al via aparte brieven geïnformeerd of zal dat binnenkort gebeuren (het Sturingsadvies van Jong, een brief over echtscheiding en omgang, resultaten van het onderzoek naar doelmatigheid in de provincies, gesloten jeugdzorg, een brief over criteria voor verdeling van JJI's tussen Justitie en VWS).

Ik hoop dat dit bericht bijdraagt in uw zicht op alle recente ontwikkelingen op het jeugdzorgterrein.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. I. J. M. Ross-van Dorp

¹ Het betreft de monitor «aansluiting onderwijs – jeugdzorg» die jaarlijks in opdracht van het ministerie van OC&W door het Landelijk Centrum voor Onderwijs en Jeugdzorg wordt uitgevoerd.